

SZERB NEMZETISÉGI NÉPISMERET

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

A középszint és emelt szint kompetenciái azonosak, a különbség csupán a témák megközelítésének összetettségében, önállóságában van. A vizsga nyelve: szerb.

- A szerb nemzetiségre vonatkozó források (írott, képi, elektronikus) felhasználása, elemzése.
- A kapott források, napi sajtóból vett publicisztika, képi és hangzó történeti források és elektronikus ismerethordozók, valamint személyes tapasztalatok alapján nemzetiségi politikai problémák megfogalmazása, okozati viszonyok felismerése, analógia megvonása a múlt és jelen között.
- A tárgyi és szellemi néprajzi hagyaték megismerése, felhasználása a szerb lakta régiók, települések szemléletes bemutatásában, leírásában.
- Publicisztikai írások, szociológiai felmérések tanulmányozása, azok felhasználásával a nemzetiségi egyén és közössége kapcsolatainak bemutatása és értelmezése.
- A szerb nemzetiség települési területén a földrajzi adottságok, az életviszonyok, életmód és gazdasági kapcsolatok közötti összefüggések felismerése, értelmezése.
- Térképek, történeti, települési, gazdaságföldrajzi demográfiai adatok kikeresésével, válogatásával és azok felhasználásával, egy a szerb nemzetiségre különösen jellemző esemény bemutatása.
- A Magyarországon beszélt szerb nyelv jellemző jegyei, nyelvjárási szöveg megértése, köznyelvi tolmácsolása, eltérések felismerése.
- A magyarországi szerb nemzetiség közösség ének-, zene- és tánckultúrájának jellemzése, bemutatása vagy leírása.
- Képzőművészeti alkotások és irodalmi forrásmunkák jellemzése, bemutatása jellegzetes szerb tájakról. Szerb népviseletek, motívumok, színek és a vizsgázó szülőhelye népviseletének felismerése és bemutatása.
- Hagyományos műsoros ünnepség tervezése, összeállítása, szöveges műsorajánló készítése.
- A nemzetiségi politika kereteit meghatározó jogszabályok ismerete, elemzése, esettanulmányok készítése, a jogalkalmazás gyakorlati kérdéseinek bemutatása.
- Egy szerb nemzetiségi önkormányzat, egyesület, alapítvány, civil szervezet érdekképviselői lehetőségeinek kritikai bemutatása.

B) TARTALMI KÖVETELMÉNYEK

A közép- és az emelt szintű a vizsgakövetelmények ismeretanyaga lényegében nem különbözik. Középszinten kisebb elméleti háttérrel a személyes tapasztalatok, megszerzhető ismeretek felhasználása, míg az emelt szinten az átfogóbb összefüggéslátás, az információk, tapasztalatok elvontak, általánosabb, összetettebb kifejezése a cél. Ezt a vizsgázónak írásban és szóban egyaránt tanúsítania kell.

1. Történeti ismeretek

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
Őshaza, balkáni honfoglalás.	A szlávok őshazája, a szétvándorlás okai; délszlávok a Balkánon a VI-VII. században.	A délszláv-kép változása a bizánci forrásokban.
Az első szerb államalakulatok.	A szerbek a bolgár és bizánci állam „háromszögében”.	Duklja vagy Raska a kezdetektől a XII. századig.
A Nemanjic-kor (Nemanja-tól	A középkori szerb állam	A Nemanjić-kolostorok anyagi és

Stefan Decanski-ig).	(nagyzsúpánság, királyság) politikatörténete.	szellemi kultúrája.
A Szerb Császárság és a tartományurak kora.	Koszovói csata - előzményei, lefolyása, következményei.	Dusanov Zakonik alapján a középkori szerb társadalom képe.
A Szerb Despotátus.	Az egyik szerb deszpothész uralkodói portréja (pl. Stefan Lazarević Visoki).	A Szerb Despotátus és a középkori magyar állam kapcsolata (pl. a Brankovicok és a Hunyadiak).
A balkáni szerbek a török hódoltság alatt (1459-1804). A magyarországi szerbek 1690-es „nagy” bevándorlása.	A szerb nép helyzete az Oszmánok alatt (pl. raja, kiváltságos rétegek, felkelések). Arsenije III. Carnojevic pátriárka szerepe a nagy bevándorlásban.	Az Ipek Patriarkhátus és a pravoszláv egyház nemzetmegtartó szerepe. I. Lipót császár privilégiumai.
Az első és a második szerb felkelés kora.	Karadorđe vagy Miloš portréja.	Élet az első modernkori szerb államban (pl. a Popečiteljski Sovjet Serbski tevékenysége alapján).
Az Obrenovic-ház uralma.	Mihailo Obrenović portréja.	Az Obrenović-kori szerb állam az alkotmányok változása tükrében.
A Karadjordjevic-ház uralma.	Az Osloboditelj vagy az Ujedinitelj portréja.	A jugoszláv eszme megvalósulása (pl. a fegyveres harcokban, diplomáciai küzdelmekben, a Királyi Jugoszlávia nemzetiségi politikája).
A szerbek Pest-Budán a XIX. században.	Stojan Vujčić monográfiája alapján: „Idegenvezetés” a Belvárosban vagy a Tabánban.	Egy korabeli szerb intézmény tevékenységének részletes bemutatása (pl. Tekelijanum).

2. Néprajzi ismeretek

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
A szerb nemzetiség tárgyi kultúrája, szokásai.	A szerbek lakta település földrajzi adottságainak ismerete, jellemzői. A szerb családi ház jellegzetessége. A településen lévő házak, lakberendezések összehasonlítása. A családi és rokoni kapcsolatok felismerése, megnevezése, az összetartás fontossága régen és ma.	Projektterv készítése tárgyi gyűjtésre és kiállításra. A generációk együttélésének problematikája, annak elemzése és mára való kivetítése.
A szerb nemzetiség szokásrendszere.	A naptári év szokásai, ünnepei. A családi események jellegzetessége. Egyházi ünnepekkel kapcsolatos hagyományok, rítusok. Munkához, évszakokhoz, időjáráshoz kapcsolódó szerb	Projektterv készítése szokások gyűjtésére. Pl. egy szerb lakodalom menetéről, rituális eseményeiről, szereplőkről, szokásokról.

	<p>ünnepi népszokások, lírai versekben (népdalok) megjelenő motívumok alapján.</p> <p>„Elmúlt régi, szépszokásaink”</p> <p>Lázár szombatja,</p> <p>Lázár füzfaága.</p>	
A szerb nemzetiség népviselete.	<p>Lakóhelyének legjellemzőbb férfi és női népviseletének, hajviseletének jellemzői.</p> <p>A néptáncsoportok népviselete: színek, anyagok, formák, bemutatása.</p> <p>A szerbiai táj (Sumadija) és szülőhelye népviseletének bemutatása.</p>	Korok és divatok bemutatása, a változások folyamatai és okai.
Étkezési szokások.	<p>A szerbek étkezési és főzési kultúrája. Jellegzetes szerb ételek; a mindennapokhoz, az ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó étrend összeállítása.</p> <p>Bőjtős időszakra (karácsony, húsvét) jellemző szokások, néhány étel elkészítésének módja, leírása.</p>	A szerb nemzetiség étkezési szokásainak összehasonlítása más nemzetiségek szokásaival, illetve a többségi nemzetével.
A szerb nemzetiség médiája.	<p>A magyarországi szerb írott és elektronikus médiájának szerepe a nemzetiség értékeinek fenntartásában.</p> <p>Véleménynyilvánítás a Srpske Narodne Novine által közölt tartalmakkal kapcsolatban.</p>	Egy több részes néprajzi műsorsorozat terve a Szerb Rádió számára.

3. Földrajzi ismeretek

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
A magyarországi szerbek régiói.	A szerbek lakta régiók sajátosságainak bemutatása, földrajzi adottságainak leírása	Térkép készítése a vizsgázó saját régiójáról, a természeti, néprajzi és kulturális nevezetességek listájával.
A földrajzi adottságok és az életmód összefüggései.	A földrajzi környezet és a specifikus kisebbségi lét hatásának bemutatása, az életviszonyok értelmezése.	Az életmód változásának megismertetése irodalmi és történelmi szemelvények alapján.
Ismeretek az anyaország földrajzáról.	Szerbia régióinak földrajzi fekvésének, tájegységeinek bemutatása, természeti	Szerbia északi területeinek természetföldrajzi jellemzése (Vojvodina, Novi Sad, Fruska

	szépségeinek és turisztikai nevezetességeinek leírása. Forrásanyagok alapján Szerbia jelentősebb központjának, városainak bemutatása.	gora).
--	---	--------

4. Társadalmi ismeretek

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
A magyarországi szerbség közösségi kapcsolatai.	A különböző népcsoportokhoz tartozók alapvető és nagyobb közösségi kapcsolatai. A szerb összetartozást erősítő országos rendezvények (Szent Száva, Szent	Esettanulmány alapján a magyarországi szerbség közösségi és etnikai identitásának elemzése.
	Vid) funkcióinak, jellemzőinek értelmezése.	
A szerb nemzetiségű egyén helye és a többes közösségi kötődések hatásai.	Egy közösségi kapcsolat jellemzése. Kulturális emlékhelyek (Grábóc, Szentendre) szerepe az egyén és a közösség életében.	Az identitásvállalás megnyilvánulási formái.

5. A szerb nemzetiség nyelve

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
A szerb nyelvi fejlődésre ható tényezők.	A szerb nyelv helye a szláv nyelvek sorában. A szerb nyelvfejlődés jelentős állomásainak bemutatása. Vuk Karadzic, a szerb nyelv megújítója, szerepe a szerb nyelv fejlődésében.	A tájékozottság bizonyítása szövegeken.
A köznyelv és a nyelvi változatok szerepe.	A dialektus bemutatása példák alapján. Egy saját környezetből választott nyelvjárásban hallott szöveg tolmácsolása. A kiejtés mód bemutatása irodalmi műveken. A magyarországi szerbek anyanyelve, az anyanyelv szerepe az identitás megőrzésében.	A média hatása a mindennapi nyelvhasználatra. Olyan irodalmi műalkotás értelmezése, amelyek központi témája a nyelvhasználat. A bilingvizmus ismérvei.

6. A szerb nemzetiség épített környezete

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
Szerb építészet.	A középkori építészet a ras-i, szerb bizánci, a moravai iskola, a freskó	Építészeti stílusok felismerése és bemutatása írásban (Hilandar,

	és ikonfestészet jellemző jegyeinek bemutatása.	Studenica kolostorok).
A magyarországi szerb képzőművészet, építészet.	A magyarországi szerb ortodox templomok sajátos stílusának bemutatása.	Mihailo Zivkovic budai ikonfestő munkáinak, a szentendrei Blagovestenska-templom ikonosztáziójának elemzése.
Az épített környezet formái és funkcionális vonásai.	Vázlatkészítés saját települése alaprajzáról, szerb utcanevek megnevezése, és azok kialakulásainak bemutatása.	Saját település szerb nemzetiségi építészetének formai jegyei.
A szerb nemzetiségi örökség védelme.	A vizsgázó lakóhelyére vonatkozó értékmentő program vázlatának elkészítése.	Egy értékmentő program megvalósításának részletes bemutatása.

7. A szerb nemzetiség zene-, ének- és tánckultúrája

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
Szerb népzene, népdalok jellemzése.	A szerb zeneszerzés és az egyházi zene, valamint népdalkutatás első kezdeményezőjének (Kornelije Stankovic) írásos bemutatása.	Egy bizánci egyházi szövegű ének lejegyzése.
	A zene, a hangszeres éneklés szerepe a hétköznapi és ünnepek szokásrendszerében.	Lakodalmos dalok bemutatása, elemzése.
	Vujicsis Tihamér zenei hagyatékának bemutatása.	A Vujicsics Együttes névadója gyűjtőmunkájának bemutatása.
A magyarországi szerbek tánckultúrája.	A szerb tradicionális táncok leírása, elemzése.	Szertartásos, archaikus táncok leírása (Dodole, Lazarice).
A hagyományörzés a szerb zenekultúrában.	Egy énekes, zenés táncos műsorajánló program elkészítése.	Műsorajánló elkészítése egy hagyományörző programról.

8. Nemzetiségi politikai ismeretek

Témakörök	Vizsgaszintek	
	Középszint	Emelt szint
A nemzetiségi politika jogszabályi keretei.	A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi törvény alapvető ismerete, s annak hatásai. Az alapvető jogok biztosának, illetve a Magyarországon élő Nemzetiségek Jogainak Védelmét Ellátó Biztoshelyettesének szerepe.	A nemzetiségeket érintő törvények elemzése.
A nemzetiségi önkormányzatiság alapjai és gyakorlata.	Egy szerb nemzetiségi önkormányzat működésének bemutatása.	A nemzetiségi önkormányzati választási rendszer jellemzése.
A szerb nemzetiségi	A régió egyesületeinek, civil	Javaslatok megfogalmazása a

önkormányzatok, egyesületek programjainak szerepe az önazonosság megtartásában.	szerveződéseinek, programjainak, működési elveinek bemutatása. A rendszerváltás óta létrehozott és a Szerb Országos Önkormányzat által működtetett tudományos, pedagógiai, kulturális és köznevelési intézmények.	helyi, regionális vagy országos politika számára a nemzetiségi identitás támogatására.
---	---	--

МАТУРСКИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ НАРОДОПИСА

I Детаљни захтеви за матурски испит

A) Вештине

Вештине које ученик треба аћ усвоји односе се подједнако на средњи и на виши степен матуре. Ова два степена матурског испита разликују се једино по конкретном односно апстрактном приступу темама, његовој комплексности, као и степену самосталности која се захтева од ученика.

- Примена и анализа извора (писани, визуелни и електронски извори) који се односе на српску мањину.

- Способност уочавања проблема мањинске политике, препознавања узрочно-последичних веза и повлачења паралеле између садашњости и прошлости на основу датих извора, публицистичких текстова из дневне штампе, визуелних и аудио историјских извора, електронских медија, као и из личног искуства.

- Стицање знања о вредностима музичког блага српског народа и његова примена при описивању и приказивању регија, насеља које настајује српски живаљ.

- Проучавање, одабирање и употреба публицистичких текстова и социолошких истраживања у циљу приказивања и тумачења односа појединца и заједнице унутар српске мањине.

- Способност уочавања и тумачења веза између географских обележја, услова и начина живота и економских односа на територијама насељеним српским живљем.

- Приказивање појаве посебно карактеристичне за српску мањину на основу података добијених путем истраживачког рада на катрографским, историјским, економско-географским, демографским изворима као и изворима везаним за дато насеље.

- Карактеристичне црте говора Срба у Мађарској, разумевање текста датог у дијалекту и његово тумачење, препознавање разлика између дијалекта и говорног језика.

- Приказ или опис карактеристика музичке и плесне културе српске заједнице у Мађарској.

- Приказ обележја ликовно-уметничких и књижевних дела карактеристичних за одређене српске територије. Препознавање и представљање српских народних ношњи, њихових мотива, боја и порекла.

- Планирање програма једне традиционалне свечаности, састављање текстуалног дела програма на основу различитих извора.

- Познавање, анализа закона који одређују оквире мањинске политике, израда и презентација студија о примени датих закона у пракси.

- Критичка приказ једне српске мањинске самоуправе, савеза, удружења, фондације, невладине организације.

Б) Садржај градива

ВИШИ И СРЕДЊИ СТЕПЕН

Средњи и виши степен матурског испита по садржају градива које се захтева суштински се не разликује. На средњем степену од ученика се очекује да, уз мању теоријску основу, уме да употреби како доступне информације, тако и своје лично искуство за доношење закључака, док се на вишем степену очекује да ученик на основу свог личног искуства и доступних му информација путем апстрактног мишљења створи и прикаже једну општију, комплекснију слику о повезаности појава. Ове способности ученик треба да покаже како у писменом, тако и у усменом облику.

1. Историја

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
1. Прапостојбина, досељавање на Балканско полуострво	Прапостојбина Словена, узроци сеобе; Јужни Словени на Балкану у VI и VII веку	Промена слике о Јужним Словенима у византијским изворима
2. Стварање првих српских држава	Срби у између Бугарске и Византије	Дукља или Рашка од почетака до XII века
3. Доба Немањиха (од Стефана Немање до Стефана Дечанског)	Политичка историја српске средњовековне државе	Материјална и духовна димензија Немањихких манастира
4. Српско царство и доба обласних господара	Косовски бој - догађања уочи, ток битке и последице	Слика средњовековног српског друштва на основу Душановог законика
5. Српска деспотовина	Портрет једног српског деспота (нпр. Стефана Лазаревића Високог)	Везе између Српске деспотовине и средњовековне мађарске државе (нпр. Бранковићи и Хуњадијеви)
6. Срби на Балкану за време турске владавине (1459-1804)	Положај српског народа под Османлијама (нпр. раја, привилегизовани слојеви; свакодневни живот и устанци)	Улога Пећке патријаршије у одржању српског народа
7. Први и Други српски устанак	Портрет Карађорђа или Милоша Обреновића	Живот у првој модерној српској држави (дрђа Правитељствујушчег совјета сербског)
8. Владавина династије Обреновић	Портрет Михаила Обреновића	Обреновићевска Србија након промене устава
9. Владавина династије Карађорђевић	Портрет Ослободитеља или Ујединитеља	Остварење идеје југословенства (нпр. дипломатским путем или оружаном борбом; или мањинска политика у Краљевини Југославији
10. Срби у Пешти и Будиму током „дугог” XIX века	На основу монографије Стојана Вујичића: „Разгледање града” -Белварош или Табан	Детаљни приказ делатности једне српске установе из датог периода (нпр. Текелијанум)

2. Етнографија

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
1. Обичаји и предмети везани за живот Срба у Мађарској	<p>Познавање и карактеристике географских обележја српских насеља. Карактеристике српских породичних кућа. Поређење кућа и њиховог уређења унутар једног насеља.</p> <p>Способност препознавања и именовања породичних и родбинских веза, значај и улога породице у прошлости и данас.</p>	<p>Израда плана за пројекат сакупљања и излагања сакупљених предмета.</p> <p>Анализа проблематике заједничког живота више генерација и њена пројекција на данашњу ситуацију.</p>
2. Обичаји српске мањине у Мађарској	<p>Празници и обичаји у току једне календарске године. Карактеристике породичних окупљања. Обичаји и обреди везани за црквене празнике. Народни празнични обичаји који се везују за рад, годишња доба и временске прилике, на основу мотива у лирским (народним) песмама. „Стари, добри обичаји” као што су Лазарева субота, Лазарева врбовина.</p>	<p>Израда плана за пројекат сакупљања обичаја. На пример о току једне свадбе, њеним учесницима, обредним и другим обичајима.</p>
3. Народна ношња српске мањине	<p>Најкарактеристичнија обележја мушких и женских народних ношњи и фризура у родном насељу.</p> <p>Приказ народних ношњи фолклорних група на основу облика, боја и материјала.</p> <p>Приказ пејзажа родног краја (нпр. Шумадија) и народне ношње у том крају Србије.</p>	<p>Приказивање моде у различитим периодима, токови и узроци промена.</p>
4. Српска кухиња	<p>Култура кувања и исхране код Срба. Типична свакодневна и празнична јела, традиционални начин исхране.</p> <p>Израда јеловника. Обичаји карактеристични за период поста (Божић, Ускрс), опис и начин припремања неколико јела.</p>	<p>Поређење српске традиционалне кухиње са кухињама других мањинских народа, односно већинског народа.</p>
5. Медији српске мањине у Мађарској	<p>Улога писаних и електронских медија Срба у Мађарској у о-óâíśó вредности српске мањинске заједнице. Изражавање свог мишљења о текстовима објављеним у Српским народним новинама.</p>	<p>Израда плана за емисију на Српском радију</p>

3. Географија

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
1. Регије Срба у Мађарској	<p>Регије насељене Србима, њихове карактеристике и природна обележја.</p>	<p>Израда географске карте</p>

2. Повезаност природних обележја и начина живота	Приказ узајамног утицаја природног окружења и специфичних карактеристика српске мањине, тумачење животних прилика. Анализа српских крајева уз коришћење географских извора, књижевних и ликовно-уметничких дела као основе.	Приказивање промена у начину живота на основу одломака из књижевних и историјских текстова.
3. Географија земље матице	Приказ географског положаја Србије и Црне Горе и њена географска подела. Опис природних лепота и туристичких знаменитости. Приказ најзначајнијих градова у Србији и Црној Гори на основу оригиналног материјала.	Природно-географске карактеристике северних делова Србије (Војводина, Нови Сад, Фрушка гора)

4. Друштво

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
1. Национална свест, мањински идентитет и однос према већинском народу.	Представљање и тумачење критеријума који одређују карактер контакта припадника етничке групе са већинским народом. Карактеристика и функција приредби које организује српска заједница на државном нивоу ради јачања националне свести (Свети Сава, Видовдан)	Студијска анализа етничког идентитета унутар заједнице Срба у Мађарској данас
2. Положај припадника српске мањинске заједнице, утицаји вишеструке националне припадности.	Карактеристике везе са заједницом. Утицај културних споменика (Грабовац, Сентандреја) на појединца и заједницу.	Видови испољавања националне свести.

5. Језик Срба у Мађарској

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
Фактори који утичу на развој српског језика	Српски језик као припадник групе словенских језика. Приказивање значајних станица у развоју српског језика. Вук Карацић као реформатор српског језика и његова улога у развоју српског језика.	Способност сналажења у текстовима на тему језика.

Говорни језик и улога језиџких промена	Приказивање једног дијалекта помоћу примера. Тумачење карактеристика говора своје околине на основу текста писаног датим дијалектом. Приказивање изговора на примерима из књижевних дела. Матерњи језик Срба у Мађарској као основно обележје националне свести.	Утицај медија на свакодневни говор. Тумачење књижевних дела чија је главна тема употреба језика. Основне карактеристике билингвизма.
---	--	--

6. Архитектура Срба у Мађарској

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
Српска архитектура	Основне карактеристике сликања фресака и икона; рашка, српско-византијска и моравска школа као најважније школе средњовековне архитектуре	Препознавање и приказивање архитектонских стилова у писаном облику (манастири Хиландар, Студеница)
Ликовна уметност и архитектура Срба у Мађарској	Приказ својеврсног стила у ком су грађене српске православне цркве у Мађарској	Анализа иконостаса у Благовештенској цркви у Сентандреји, дела будимског иконописца Михајла Живковића.
Функционалне и формалне одлике архитектонског, грађеног окружења.	Израда скице нацрта основе родног места, српски називи у именима улица и њихова историја.	Приказ основних одлика архитектуре Срба у Мађарској на примеру родног места.
Заштита српске националне баштине	Израда скице програма за заштиту дела националне баштине у свом родном месту.	Комплетна израда програма за заштиту дела националне баштине у свом родном месту.

7. Музика, песма и плес код Срба у Мађарској

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
Карактеристике српске народне музике и народних песама	Писмени приказ уметничке делатности Корнелија Станковића на пољу истраживања компоноване музике и црквене музике код Срба, и првог сакупљача народних песама. Музика и певање уз инструменталну пратњу у свакодневном животу и на празнике. Приказ музичке делатности Тихомира Вујичића.	Запис текста једне византијске црквене песме Сакупљање и анализа свадбених песама Приказ и опис наставка и обраде сакупљачког рада започетог од стране именодавца Ансамбла Вујичић.
Плес код Срба у	Опис и анализа традиционалних српских	Опис обредних, архаичних плесова

Мађарској Очување традиције у српској музичкој култури	плесова. Израда предлога програма за један музичко-плесни, програм.	(Додоле, Лазарице) Израда предлога програма чији је циљ очување српске музичке традиције.
---	--	--

8. Мањинска политика

Тематске целине	Степен испита	
	Средњи степен	Виши степен
Законски оквири мањинске политике	Утицаји закона који се односе на мањинске народе.	Анализа закона који се односе на мањинске народе.
Основе и пракса система мањинских самоуправа	Приказ делатности једне српске мањинске самоуправе.	Карактеристике изборног система код мањинских самоуправа.
Улога српских мањинских самоуправа и удружења у очувању идентитета.	Приказ програма и принципа делатности цивилних организација регионалних удружења.	Формулисање предлога за подржавање мањинског идентитета у оквиру регионалне или земаљске политике.
Основа функционисања и пракса мањински самоуправа	Приказ рада једне мањинске самоуправе.	Карактерисање избора мањинских самоуправа
Програми мањинских самоуправа и њихов значај у очувању идентитета.	Приказ цивилних организација, удружења, њихов програм и принцип рада. Српска мањинска самоуправа и од промене режона основане и одржаване научне, педагошке, културне и просветне устаниве.	Формулисање предлога мањинским самоуправама или државној политици за очување мањинског идентитета.